

1a. Etapa: Logroño - Navarrete (13 km).  
Navarrete és famosa pels seus tallers de ceràmica.

2a. Etapa: Navarrete - Nájera (16 km).  
Després que els musulmans varen destruir Pamplona, Nájera va ser capital del regne de Navarra fins el 1706. El pont de les 8 arcades sobre el riu Najerilla és el que uneix la ciutat vella amb la nova. El conjunt històric del monestir de Santa Maria de la Real conté uns panteons reials.

3a. Etapa: Nájera - Santo Domingo de la Calzada (20,8 km).  
Santo Domingo de la Calzada és sens dubte una de les etapes atractives del Camí. Té una catedral interessant, amb un galliner amb dues gallines blanques, on la llegenda diu "Santo Domingo de la Calzada, donde cantó la gallina después de asada".

4a Etapa: Santo Domingo de la Calzada - Belorado (22,4 km)

5a. Etapa: Belorado - San Juan de Ortega (24 km).  
Castella rep el Camí amb aquest paisatge aspre i dur, travessant els "montes de Oca" fins arribar a San Juan de Ortega, un lloc molt tranquil, on hi trobem una església romànica, un esplèndid monestir i algunes cases... de les quals una d'elles és utilitzada com a refugi i una altra com a petit bar on ens podem recuperar una mica de l'esforç del Camí.

6a. Etapa: San Juan de Ortega-Burgos (27,6 km).  
Es l'etapa més dura de la nostra ruta. Sortint de San Juan ens dirigim a Atapuerca, però hi passem de llarg, perquè a partir d'aquí ens hem de desviar cap a Burgos. Un cop arribats hem de creuar tota la ciutat fins arribar al refugi, on fem cap al voltant de les dues de la tarda, és un dia molt calorós i això ho hem notat molt, però el fet d'haver arribat i veure complert el nostre objectiu ens fa oblidar totes les penes que hem hagut de passar i ja comencem a planejar el pròxim tram pel següent any.

X. Moya

## 20 d'octubre Sant Miquel Solterra o de les Formigues (les Guilleries)

Sant Hilari Sacalm, sortim de la població per la pista del Sobirà, per la que anirem fent camí fins passada una antiga pedrera, arribem a un petit replà prop de la masia de les Clotes, on aparcarem els cotxes. A prop d'aquí hi ha un petit Sant que forma part d'una llegenda de finals del segle XIX. Es diu que aquesta imatge fou col·locada pels amos de Villavecchia, ja que un capvespre, quan anaven en una tartana cap a Villavecchia els van sortir uns llops que amb la lluentor dels seus ulls espantaven els cavalls, el que va fer que caiguessin pel barranc del costat, amb la sort que una alzina els va aturar i en agraïment van col·locar un Sant Miquel.

Nosaltres seguim per la pista del Sobirà, molt plana, ens endinsem al bosc després de passar pel costat d'uns camps de conreu, anem cap el sot, on entre alzines podem contemplar tota la vall de Vallors o de Santa Margarida, d'aquest lloc en diuen la fossa de la Minyona i també té una llegenda: en època de pors i supersticions es deia que la masia de les Clotes estava envoltada de



Sant Miquel de Solterra o de les Formigues. Foto: Lourdes Montero

bruixes i follets, però tenien una minyona valenta que es reia de la por, que tenia atemorida la gent de la contrada. Volent desafiar el follets, la minyona va sortir una nit fosca i de tempesta i es va dirigir cap aquest lloc, però les faldilles se li van enganxar a unes romequeres i la por li va fer pensar que eren els follets i allà mateix va morir de l'esglai, és per això que el lloc va agafar el nom de fossa de la minyona. Quan tombem el revolt de la pista, veiem al fons la muntanya de Solterra, al davant nostre la masia de can Calabrès, continuem per la pista del Sobirà creuant un bosc de castanyers i avets, aviat deixem la pista principal i girem a l'esquerra pel camí que va a la masia de Joanuíx, camí molt planer, passem per uns camps de conreu que són plens d'avets de consum nadalenc, uns metres abans d'arribar a l'antic mas Joanuíx, girem a la dreta per un petit corriol que ens condueix a la torre de Villavecchia, aquesta edificació que més aviat sembla un castell d'època romàntica, és obra de l'arquitecte Enric Sagnier i Villavecchia, de l'any 1883, a estat anomenada també torre de Sant Miquel o del Sagrat Cor per la capella que té al costat, decorada per F. Marés, conté mobles, quadres i tapisseria de mèrit. L'envolta un frondós parc, on tingué lloc en dia 2 de setembre de 1898 una famosa entrevista entre Mn. Jacint Verdaguer i el bisbe Morgades. En aquest parc jardí, davant de la casa, aprofitem per esmorzar, tot contemplant unes extraordinàries vistes del Montseny. Per continuar el camí, abans fem tota la volta a aquesta singular edificació, pel darrera ens enfilem per un corriol pel mig d'un bosc de castanyers, creuant una perxada (bosc de castanyers que fa poc temps que s'ha tallat) arribem a la carena de Llavanyes, deixem el corriol i girem per un camí d'abast cap a l'esquerra baixem al coll del mateix nom, després de passar una torre metàl·lica d'una línia elèctrica, ens indica que ja som el pla de la Vella. Anirem guanyant alçada per una pista, a l'esquerra podem veure el massís de la Gavarra, canviarem de vessant de la muntanya on amb una vista espectacular podem veure la vall d'Osor i la plana d'Anglès. Arribem a la font Saguada, on a causa de la sequera dels darrers anys el que era un raig s'ha transformat en un gota a gota. Des de aquí girem a l'esquerra i seguim un corriol que passa per sobre de la font, passant entre arços, ginestes i romequeres fins que travessa una antiga pista de desemboscar i es passa pel mig de la fageda. Un bon tros enllà la vegetació canvia, trobarem alzines i avellaners, ja gairebé arribant a dalt ens desviarem del corriol per enfilem-nos cap a la carena, que en pocs metres ens portarà dalt el cim de Solterra (Sant Miquel) de 1.204 m. d'alçada el més alt de les Guilleries. La vista de que gaudim és de